SPECIÁLNÍ ŠKOLA SKUTEČ

Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Skuteč
Rubešova 531, 539 73 SkutečIČO: 72048905
tel: 469 350 116 www.spzs-skutec.cz

Minimální preventivní program

školní rok – 2026 / 2027

Minimální preventivní program

školní rok – 2026 - 2027

Garant programu: Mgr. Bc. Petr Vtípil, ředitel školy

Školní metodik prevence: Bc. Lenka Márová

Výchovný poradce: Mgr. Bc. Jan Bejblík

Na plnění MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci Speciální základní školy, mateřské školy a praktické školy Skuteč.

O poradenských službách poskytovaných školním metodikem prevence je vedena dokumentace podle Vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Cílovou skupinou jsou všichni žáci a studenti školy. Učí se ve třech třídách základní školy, čtyřech třídách základní školy speciální, jedné třídě praktické školy dvouleté, čtyřech třídách základní školy a základní školy speciální při zdravotnickém zařízení a ve dvou odděleních mateřské školy.

Prevence rizikového chování zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

- násilí a šikanování,
- záškoláctví,
- kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování,
- ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže,
- xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu,
- užívání návykových látek, anabolik, medikamentů a dalších látek,
- netolismu (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling),
- diváckého násilí,
- komerčního sexuálního zneužívání dětí,

- syndromu týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí,
- sekt a sociálně patologických náboženských hnutí,
- ochrana člověka za mimořádných situací,
- společenského chování, mezilidských vztahů,
- ekologie a ochrany životního prostředí,
- kultury a kulturního dědictví,
- pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistických postojů apod.

Cíle programu:

- rozšířit informovanost žáků, pedagogů, rodičů i ostatní veřejnosti o nebezpečí rizikového chování,
- dlouhodobým, účinným a aktuálním preventivním působením na žáky předcházet vzniku rizikového chování,
- nácvik sociálních dovedností (sebepoznání, vzájemné poznání, uvědomování si vlastních pocitů, schopnost empatie, řešení konfliktů),
- stále zkvalitňovat sociální klima školy, posilovat důvěru a ochotu spolupracovat,
- zapojit do přípravy a realizace MPP celé spektrum učitelů a pracovníků SPC,
- vytvářet otevřené partnerství s rodiči a veřejností,
- využívat i nových metod ve zjišťování stavu školy v této oblasti (dotazníky, ankety…),
- více se zaměřit na využití prožitkových programů s cílem zlepšit sociální klima ve třídách a mezi ročníky,
- zvýšit odolnost dětí vůči rizikovým jevům, snížit riziko vlivů, které narušují jejich zdravý osobnostní a sociální vývoj,
- snažit se ovlivnit chování žáků ve smyslu podpory zdraví a zodpovědnosti k sobě samým a svému okolí,
- nabídnout žákům spektrum pravidelných zájmových školních i mimoškolních aktivit,
- psychické i fyzické otužování (posilování sebevědomí, překonávání překážek, nácvik odmítacích schopností u žáků),

- navést žáky k tomu, aby si dokázali vytvořit správný, resp. kvalitní hodnotový žebříček (dokázat rozlišit dobré a špatné).

Zásady efektivní prevence, z nichž program vychází:

- budování důvěry mezi učiteli a žáky, žáky navzájem,
- metody aktivního učení,
- poradenská činnost,
- věkově přiměřené, různorodé a aktivizující metody (kresby, koláže, výroba plakátů a letáků, diskuse o případech uvedených v médiích),
- nabízení pozitivních alternativ chování a životních cílů
- výcvik sociálně psychologických dovedností v sociální komunikaci, zvládnutí sociálních vztahů a stresových situací žáků,
- nabídka školních i mimo školních aktivit pro smysluplné využívání volného času dětí,
- informování o poradenských možnostech školy a ostatních institucí,
- důsledné a soustavné vzdělávání žáků v oblasti zdravého životního stylu,
- utváření správného postoje ke společnosti, ke zdravému životnímu stylu,
- schránka důvěry ve škole a e-mailová schránka důvěry,
- aktivní zapojování žáků do výuky – např. ankety s možností výběru témat, možnost uspořádání jednorázových akcí (soutěže, turnaje, apod.), účast na těchto akcích pořádaných dalšími školami,
- zavádění skupinové práce do vyučování,
- možnost projektového vyučování.

Aktivity v naší škole:

- pravidelné zavádění etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu, oblastí preventivní výchovy do výuky,
- odpovědnost za systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v metodikách preventivní výchovy, v technikách pedagogické preventivní práce, nácviky praktických psychologických a sociálně psychologických dovedností, techniky rozvíjení osobnosti, metody vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a řešení problémových situací,
- uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny

žáků, zaměřeného na podporu rozvoje jejich osobnosti a sociálního chování,

- vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času žáků,
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu,
- průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole či školském zařízení z hlediska obtíží při výskytu rizikového chování a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených žáků,
- poskytování poradenských služeb a pomoc při zajišťování specializovaných poradenských služeb,
- nabídka poradenských a preventivních zařízení pro žáky, rodiče, pedagogy.

Dokumenty, které používáme:

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků

Aktuální metodická doporučení a metodické pokyny v oblasti primární prevence rizikového chování vydané MŠMT (dostupné:https://msmt.gov.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny).

Strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 - 2027

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j.: 21291/2010-28

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů

Zákoník práce č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Školní řád

Školní preventivní strategie

Plán práce školy pro školní rok 2026 – 2027

PRIMÁRNÍ PREVENCE

Nespecifická primární prevence

Nespecifickou primární prevencí se rozumí volnočasové aktivity, které tvoří nedílnou součást obecné primární prevence a jejímž obsahem jsou všechny metody a přístupy umožňující rozvoj harmonické osobnosti, včetně možnosti rozvíjení nadání, zájmů a pohybových a sportovních aktivit. Nespecifickou prevenci, tj. všeobecnou výchovu ke správnému životnímu stylu zajišťují všichni učitelé ve svých předmětech svým osobním příkladem. Další etickou výchovu provádějí i ve volnočasových aktivitách dětí v zájmových kroužcích, ve školní družině a při společných školních akcích. V celoročním plánu školy je už tradičně počítáno s účastí na různých soutěžích výtvarných, recitačních i sportovních. Chceme nadále spolupracovat s MěÚ Skuteč, OU a PŠ Chroustovice, počítáme s návštěvami knihovny, muzea, divadelních představení, s tematickými výlety, s prezentací činností školy v novinách i na webových stránkách.

Specifická primární prevence

Specifickou prevenci chceme uskutečňovat svépomocí a spoluprací s odborníky v těchto akcích:

- programy se zaměřením na prevenci rizikového chování - pro žáky (ZŠ, ZŠS, PŠD) – ŠANCE PRO TEBE,
- programy se zaměřením na prevenci rizikového chování - pro žáky (ZŠ, ZŠS, PŠD) – POLICIE ČR,
- programy se zaměřením na prevenci rizikového chování - pro žáky (ZŠ, ZŠS, PŠD) – MĚSTSKÁ POLICIE SKUTEČ,
- představení činnosti linky bezpečí se zaměřením na simulaci telefonátu na linku bezpečí - pro žáky (ZŠ, ZŠS, PŠD) – Linka bezpečí,
- programy se zaměřením na prevenci rizikového chování - pro žáky ZŠ – PPP a SPC Ústí nad Orlicí,
- sebepoznávací a prožitkové hry (ZŠ, ZŠS, PŠD) – SPC Skuteč,
- práce třídních učitelů s žáky (využití pomůcek: Filmy pomáhají, Edukační karty VZTAHY, EMOCE).

Porušování školního řádu, týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, je klasifikováno jako hrubý přestupek a jsou vyvozeny patřičné sankce. Jsou sledovány i další riziková chování - šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální pohovor se žákem
2. jednání s rodiči na úrovni výchovné komise
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
5. v závažném případě oznámení Policii ČR

Vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování se uskutečňuje individuálním samostudiem z literatury a internetu, studiem speciální pedagogiky, využitím nabídky seminářů k této problematice, konzultacemi s různými spolupracovníky SPC, SVP.

Spolupráce s rodiči:

- informovanost a maximální možná spolupráce s Radou školy,
- návštěvami rodičů do vyučování (třídní učitelé),
- přátelskými konzultacemi –SPC,
- návštěvami celoškolních akcí (vánoční besídka, společné výlety, účast v projektovém vyučování, tvořivé dílny pro rodiče s dětmi, apod.),
- workshopy k Tranzitnímu programu,
- aktivní řešení problémů.

Dále spolupracujeme:

- OSPOD Chrudim,
- Linka Důvěry
- Amaltea RK Centrum,
- MěÚ Chrudim,
- SPC Skuteč,
- SVP Archa Chrudim,
- PPP a SPC Ústí nad Orlicí,
- Městská policie Skuteč,
- Státní policie Skuteč,
- HZS Chrudim, složky IZS,
- PPP Chrudim,
- dětští lékaři a psychiatři,
- OU a PŠ Chroustovice.

Cílem působení v oblasti prevence rizikového chování na naší škole je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům, schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí, s přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi, schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů, s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám, podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek.

Ve Skutči, 1. září 2026
Vypracovala: Bc. Lenka Márová

ředitel školy: Mgr. Bc. Petr Vtípil

Přílohy MPP pro školní rok 2026-2027:

A) PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

B) MOŽNÉ OBLASTI REALIZACE MPP, METODY A FORMY, JAKÝMI MOHOU BÝT DÍLČÍ AKTIVITY MPP REALIZOVÁNY

C) CO DĚLAT, KDYŽ … (RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ VE ŠKOLNÍM PROSTŘEDÍ)

D) PREVENCE VZNIKU PROBLÉMOVÝCH SITUACÍ U ŽÁKŮ S PAS

SPECIÁLNÍ ŠKOLA SKUTEČ

Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Skuteč
Rubešova 531, 539 73 Skuteč IČO: 72048905
tel: 469 350 116 www.spzs-skutec.cz

A) PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Program proti šikanování vychází z aktuálního Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže.

Je vypracován v souladu s platným zněním Školního řádu a ŠVP.

Cíl programu

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí.

Škola se zaměří na rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky ve třídách i mezi žáky a učiteli, a to bez ohledu na to, zda tam k projevům šikany již došlo či ne.

Odpovědnost za plnění programu

- na tvorbě i realizaci programu se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci
- za realizaci a hodnocení je odpovědná ředitel školy, Mgr. Bc. Petr Vtípil

Definice školního šikanování

Šikana je forma násilí (agrese), která ve škole ohrožuje naplňování zásad a cílů vzdělávání. Při jejím výskytu dochází k narušení pocitu bezpečí žáků a/nebo pedagogů. I při relativně malé intenzitě šikany může u žáků i pedagogů, kteří šikanou prošli, docházet k závažným psychickým traumatům. Výzkumy prokázaly negativní vliv šikany nejen na psychický stav všech zúčastněných, na vztahy ve škole, ale také na výsledky žáků v učení (Sandoval a kol., 2014); na úkor šikany se také zkracuje čas strávený

výukou. Zároveň poznatky jasně ukazují, že tam, kde se věnuje náležitá pozornost kvalitní prevenci šikanování, její výskyt významně klesá. Školy mají být připraveny šikaně předcházet, rozpoznávat ji a efektivně na ni reagovat (MŠMT, 2016).

Šikanování je agresivní chování dítěte, žáka/žákyně, studenta/studentky (dále v textu pouze „žák“) vůči jinému žákovi, případně skupině žáků. Jedná se o opakované (nikoliv nutně) chování, které je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně a/nebo sociálně. Šikana je charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoúčelností agrese (MŠMT, 2016).

Šikana je každé chování, které splňuje tyto znaky:

- je cílené vůči jedinci nebo skupině,
- je obvykle opakované, často dlouhodobé,
- jeho záměrem je oběti ohrozit, ponížit či zastrašit,
- oběť se mu neumí bránit a dlouhodobě trpí.

Šikana není:

- jednorázová rvačka, nevhodný vtip či konflikt,
- vyčlenění dítěte z kolektivu, pokud není motivováno snahou ublížit či pobavit se na jeho úkor.

Podoby šikanování

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikany patří:

- Verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí ICT technologií).
- Fyzická šikana, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti).
- Smíšená šikana, kombinace verbální a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).

Za určitých okolností může šikanování přerůst až do forem skupinové trestné činnosti a v některých opravdu závažných případech může nabýt i rysy organizovaného zločinu.

Příklady nepřímých a přímých znaků šikanování

- **Přímá šikana** může mít podobu fyzickou (např. bití, plivání, tahání za vlasy, nevhodné doteky apod.) nebo nefyzickou, tj. verbální (např. vulgární nadávky, sexuálně nevhodný jazyk, zraňující komentáře k rase, národnosti, etnicitě, náboženství nebo sexualitě, kruté a zraňující komentáře na osobní vzhled nebo povahu, výhružky, násilné a manipulativní příkazy - agresor nutí oběť k různým nepříjemným činnostem a úkolům např. psát za někoho domácí úkoly, nosit a odevzdávat svačinu či kapesné atd.); nebo neverbální (tj. urážlivá gesta a zvuky, zírání, vysmívání se žákovi, používání zastrašujících nebo výhružných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, bouchání nebo házení předmětů, ničení/schovávání/kradení věcí nebo učebních pomůcek apod.).

- **Nepřímá šikana** má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Tato šikana je vykonávána způsobem, kdy útočník působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Hlavní agresor k útoku často využívá prostředníka, neútočí přímo. Nepřímá šikana je většinou nefyzická, nicméně v některých případech může být také třetí strana manipulována do situace, kdy má zapříčinit fyzické ublížení. Nefyzické formy nepřímé šikany pak mohou zahrnovat záměrnou ignoraci nebo izolování žáka, skryté ničení nebo krádež osobních věcí, rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování, ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepříjemné sexuální provokace.

- Jednou z forem šikany je v současné době také elektronická šikana, tj. **kyberšikana**, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com nebo facebook.com a jiné, prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka či příslušníků jeho rodiny, výhružné SMS nebo e-maily apod.

Rodiče žáků je třeba upozornit na to, aby si všímali těchto možných příznaků šikanování:

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by se telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.

- Nechuť jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach.
- Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze spaní.
- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.).
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Zdržuje se doma víc, než mělo ve zvyku.

Odpovědnost školy za bezpečné prostředí a ochranu žáků

Škola má ze zákona jednoznačnou odpovědnost za vytváření a udržování bezpečného prostředí, za ochranu žáků a jejich zdraví a za předcházení vzniku jakýchkoli forem rizikového chování ve škole, tedy i šikany. V otázce šikany je stěžejním úkolem školy předcházet jejímu vzniku, tedy nastavení a uplatňování takových mechanismů, které jsou ověřené v účinné prevenci.

Šikana se odehrává v kontextu vztahů ve třídě a má tendenci se prohlubovat. Postupuje od mírných, převážně psychických forem násilí, až po tzv. dokonalou šikanu, kdy se šikanování stává ve třídě normou a může prorůst až do oficiální struktury školy.

Škola zachytí, vyšetří a učiní následná opatření u počátečních stadií šikany. V případě pokročilých stadií škola co nejrychleji zastaví ohrožení žáka nebo pedagoga, zabrání dalšímu rozvoji šikany, zajistí bezpečí pro všechny zúčastněné a zajistí řešení (zpravidla za pomoci externích odborníků). Právní řešení šikany je až na posledním místě, pokud by nástroje prevence a intervence selhaly.

Většina obětí šikany a jejích svědků se snaží situaci udržet co nejdéle v tajnosti, bojí se někomu svěřit. Důsledkem může být podcenění závažnosti a rozsahu výskytu šikany nebo obtížné nalezení útočníků. Proto je v prevenci velmi důležité zaměřit se specificky na identifikaci rizikových znaků a signálů pro výskyt šikany. Důvody pro skrývání ze strany obětí a svědků mohou být různé: zkušenost žáka s reakcí dospělých na problém mohla být v minulosti problematická, stud žáka za to, že se za sebe nedokázal postavit a ubránit se, strach z odplaty agresorů, strach z reakce zákonných zástupců žáka, ponížení, pocit, že mu nikdo nebude věřit, že ztratí své poslední kamarády, když bude žalovat, nedůvěra, že se v důsledku oznámení situace může vůbec změnit apod.

Důvodem nebo obsahem šikany může být jakákoli odlišnost žáka např. fyzická zdatnost (fyzicky slabý žák apod.), vzhled (nosí brýle apod.), hmotnost (má nadváhu apod.), akademické ambice, barva pleti, tělesná neobratnost, inteligence – snížení rozumových schopností nebo naopak nadání, jazyková/komunikační bariéra, socioekonomická odlišnost, psychická odlišnost (bojácnost, přecitlivělost apod.), speciální vzdělávací potřeby žáka (žák s autismem, poruchami v chování apod.).

Šikana může mít také specifický obraz, odehrává-li se ve vztahu k žákům z důvodu etnicity (v ČR bývá v této souvislosti nejčastější šikana vůči žákům romského původu), rasové nebo národnostní příslušnosti, náboženského vyznání nebo víry, sexuální orientace (nejčastěji tzv. homofobie) apod. Problematice rasismu se věnuje příloha č. 8 Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus MD MŠMT 2010), taktéž problematika homofobie je zpracována v samostatném dokumentu (příloha č. 9 Homofobie).

Je proto důležité umět rozpoznat přímé a nepřímé signály šikanování, které bývají obvykle nenápadné.

Odkrytí šikany však samozřejmě nestačí. Pro účinné řešení šikany je potřeba znát teoretické ukotvení a doporučené postupy a vyvarovat se postupů vyhodnocených

jako nevhodné. Jestliže se při řešení šikany nerozlišují vnitřní stadia šikany a nepracuje se s pravými formami šikanování, potom snaha o řešení může být riziková a chybná.

Stádia šikanování

První stadium: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Druhé stadium: **Fyzická agrese a přitvrzování manipulace**

V zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese.

Třetí stadium (klíčový moment): **Vytvoření jádra**

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šiřitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejníže, tedy ti „slabí“.

Čtvrté stadium: **Většina přijímá normy**

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stadium: **Totalita neboli dokonalá šikana**

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které jsem pro přehlednost označil jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná.

(zpracováno podle knihy Kolář, M. Bolest šikanování. Praha, Portál 2005)

Program proti šikanování

Cílem předkládaného postupu je poskytnout pedagogickým pracovníkům základní informace k prevenci a řešení specifického problému šikany.

Strategie školy při zjištění šikany

- Jednotliví učitelé a další zaměstnanci školy jsou povinni vyrozumět o podezření, oznámení nebo zachycení šikany členy školního preventivního týmu s doporučením, že se nemají přímo podílet na dalších postupech.
- Porada členů školního preventivního týmu (SOS tým) za účelem efektivního řešení daného problému.

Pravidla řešení šikany

Postup při vyšetřování šikany:

Postup vyšetřování v případě, že jde o počáteční stádia šikanování – škola vyřeší situaci vlastními prostředky

a)

Pedagogický pracovník, který má podezření na šikanování, bude postupovat podle následujících pravidel:

1. Konfrontuje svá pozorování s dalšími kolegy.
2. Co nejdříve oznámí své podezření vedení školy, výchovnému poradci, ŠMP.
3. V soukromí vyslechne spolu s ŠMP více nezaujatých svědků, popřípadě konfrontuje svědky mezi sebou.

Zaměří se především na následující otázky:

• Kdo je obětí, popřípadě kolik obětí je?
• Kdo je agresorem, kolik agresorů je? Kdo z nich je iniciátor, kdo aktivní účastník šikanování a kdo je obětí i agresorem?
• Co, kdy, kde, a jak dělali agresoři obětem?
• K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?

• Jak dlouho šikana trvá?

4. Ve spolupráci se členové SOS týmu spojí s rodiči případné oběti, konzultují s nimi výskyt nepřímých znaků šikany. Požádá je o pomoc a spolupráci.
5. Vyslechne spolu se ŠMP, ev. VP oběť – citlivě, diskrétně, zaručí bezpečí a důvěrnost informací. Upozorní, že nebude problém řešit před celou třídou!
6. Zajistí ochranu oběti šikany.
7. Vyslechne se ŠMP, agresory, případně konfrontuje agresory mezi sebou. Snaží se najít nejslabší článek, dovést je k přiznání či vzájemnému obviňování.
8. Požádá vedení školy o svolání výchovné komise (vedení školy, výchovný poradce, TU, ŠMP), která na základě shromážděných informací posoudí, zda se jedná o šikanu a jaký je stupeň její závažnosti, navrhne další postup vůči obětem i agresorům i třídě jako celku.
9. Seznámí rodiče agresora (pokud je nezletilý) se situací, sdělí jim navrhovaná opatření a požádá je o spolupráci. Pokud odmítají, zváží oznámení na Policii ČR a orgánům sociálně právní ochrany dítěte. Pokud je agresor zletilý, jedná se pouze s ním.
10. Seznámí rodiče oběti (pokud jde o nezletilého žáka) se situací, domluví se na opatřeních k nápravě vzniklé situace.
11. Vysvětlí nebezpečí a důsledky šikany ve třídě, oznámí potrestání viníků. Třídu nadále pozorně sleduje a konzultuje postup se ŠMP.

b)

V případě, že šikanování oznámí rodiče, pracuje TU nebo ŠMP obdobně podle výše uvedených pravidel.

Pokud rodiče informují školu o podezření na šikanování, je za odborné vyšetření záležitosti zodpovědná ředitelka školy. Při nápravě šikanování je potřebná spolupráce vedení školy, ŠMP, výchovného poradce a dalších pedagogických pracovníků jak s rodinou oběti, tak i s rodinou agresora (je-li nezletilý).

Při jednání s rodiči dbají pedagogičtí pracovníci na taktní přístup a zejména na zachování důvěrnosti informací.

Postup vyšetřování v případě, že jde o projev pokročilé a nestandardní šikany – škola požádá o pomoc odborníky.

Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), ředitel školy oznámí tuto skutečnost Policii ČR. Dále ředitel školy oznámí orgánu sociálně právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin (provinění), popř. opakovaně páchá přestupky, ředitel školy zahájí spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu.

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy s dalšími institucemi a orgány.

Zejména:

- v resortu školství – s pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry
- v resortu zdravotnictví – s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence
- případně s NNO specializujícími se na prevenci a řešení šikany

Výchovná opatření

• Doporučuje se dále pracovat s agresorem /jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí/. V případě potřeby mu zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků - klinických psychoterapeutů nebo psychiatrů.
• Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina). Další práce se třídou je v kompetenci TU nebo výchovného poradce.
Další výchovná opatření vychází z platného znění Školního řádu.

Legislativní rámec šikany, v jakém případě vyrozumět Policii ČR a OSPOD

Právní odpovědnost školy

(1) Škola má odpovědnost za žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování. **Z tohoto důvodu pedagog musí šikanování mezi žáky neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.**

(2) Podle vyhlášky č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, odpovídá i za škodu způsobenou žákům v době vykonávání přechodného dohledu, tj. při vyučování a v přímé souvislosti s ním.

(3) Ředitel školy nese také odpovědnost za zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví pro své zaměstnance podle § 101 a § 102 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

(4) Škola má **ohlašovací povinnost při výskytu šikany** v následujících případech:

- Dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má **škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí.** Tato povinnost vyplývá ze školského zákona (§ 21 odst. 2 školského zákona, podle něhož mají zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků právo mj. na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte či žáka a právo vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání). Skutečnost, že žák někoho šikanoval nebo byl šikanován, lze chápat jako významnou skutečnost, která v průběhu vzdělávání nastala.

- **Škola ohlašuje orgánu sociálně-právní ochrany dětí** takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo (viz § 6, 7 a 10 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů);

v případě šikany se jedná o všechny případy, které škola oznámila policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci a dále případy, které výše uvedeným nebyly oznámeny i přesto, že se stalo něco závažného, protože nebyl zákonný důvod.

Jedním z nástrojů, kterými může orgán sociálně právní ochrany dětí (dále OSPOD) řešit situaci ohroženého dítěte, je realizace případové konference, jejíž pravidla jsou vymezena v zákoně o sociálně právní ochraně dětí a návazných metodických dokumentech. Zástupce školy na ni může, ale nemusí být přizván; výběr přizvaných osob je plně v kompetenci sociálního pracovníka. Pokud je zástupce školy na konferenci účasten, pak je ze zákona vázán zachováváním mlčenlivosti (podle § 57 odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně dětí). Informace, které se na konferenci dozví, jím nesmí být nikam přeneseny, ani do prostoru školy. Z důvodu zákonného ošetření mlčenlivosti mohou být také někteří účastníci vyloučeni z některé části případové konference.

- **Dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR.** Trestní oznámení je možné podat také na státní zastupitelství. Tuto skutečnost oznámí ředitel školy nebo jiná pověřená osoba jakoukoliv formou (písemně, telefonicky, osobně) na Policii ČR, v ideálním případě přímo specialistovi na problematiku mládeže Služby kriminální policie a vyšetřování, jinak na nejbližším obvodním oddělení Policie ČR. V takovém případě vystupuje tato osoba jako oznamovatel a má právo na vyrozumění do jednoho měsíce od podání oznámení. Oznámení může podat také zákonný zástupce dítěte.

Trestně-právní hledisko šikany

(1) V zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), ani v jiném zákoně **není šikana sama o sobě definována jako trestný čin nebo přestupek, přesto šikana může svým charakterem naplňovat znaky některého z přestupků či trestných činů**.

(2) Protiprávní jednání s prvky šikany může být kvalifikováno jako přestupek podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“), resp. zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Nejčastěji se bude jednat o přestupky proti občanskému soužití podle ustanovení § 7 zákona

č. 251/2016 Sb. (např. ublížení na cti, vyhrožování újmou na zdraví atd.). Za přestupek je odpovědná osoba starší 15 let.

(3) Závažnější forma šikany může vykazovat znaky skutkové podstaty například těchto trestných činů:

Trestné činy proti zdraví (dle uváděného zákona. č. 40/2009 Sb.):

§ 145 Těžké ublížení na zdraví; § 146 Ublížení na zdraví;

proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství:

§ 171 Omezování osobní svobody; § 173 Loupež; § 175 Vydírání; § 177 Útisk;

dále pak trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti:

§ 185 Znásilnění; § 186 Sexuální nátlak; § 187 Pohlavní zneužití; § 191 Šíření pornografie; § 192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií;

trestných činů proti majetku:

§ 205 Krádež; § 228 Poškození cizí věci,

trestných činů narušující soužití lidí:

§ 353 Nebezpečné vyhrožování; § 354 Nebezpečné pronásledování.

(4) Je-li šikana motivována důvody, jako jsou zdravotní postižení, etnicita, náboženství a podobně, a splňuje-li znaky podle příslušných níže uvedených ustanovení trestního zákoníku, lze v určitých případech uvažovat také o trestném činu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, případně i podněcování nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 355, resp. 356 trestního zákoníku). Takový motiv může rovněž u některých výše uvedených trestných činů podmiňovat užití přísnější klasifikace, tedy možnost udělení vyššího trestu.

(5) **Kyberšikana obdobně jako školní šikana sice není sama o sobě trestným činem ani přestupkem, ale její projevy mohou naplňovat skutkovou podstatu např. těchto trestných činů:** nebezpečné pronásledování (tzv. stalking, § 354 trestního zákoníku) – např. dlouhodobě opakované pokusy kontaktovat všemi dostupnými prostředky oběť, která proto pociťuje důvodné obavy o život nebo zdraví své či svých blízkých; účast na sebevraždě (§ 144 trestního zákoníku) – např. zaslání SMS oběti s úmyslem přimět ji k sebevraždě, kterou skutečně spáchá či se o ni pokusí; porušení tajemství dopravovaných zpráv (§ 182 trestního zákoníku) – např. porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí (§ 183 trestního zákoníku), např. zveřejnění fotografií z telefonu oběti; pomluva (§ 184 trestního zákoníku) – např. vytvoření webových stránek, které nepravdivě zesměšňují oběť; šíření

pornografie podle § 191 trestního zákoníku (viz sexting); výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií (dítětem se rozumí osoba mladší 18 let) podle § 192 trestního zákoníku (viz sexting).

(6) **Trestní odpovědnost**

Ve smyslu zákona č. 218/2003 Sb., odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů, je trestně odpovědnou osoba starší 15 let, která je dostatečně rozumově a mravně vyspělá. Pro účely zákona o soudnictví ve věcech mládeže se pak takový trestný čin označuje jako provinění. V případě jednání vykazujícího znaky trestného činu, kterého se dopustilo dítě mladší 15 let, se hovoří o činu jinak trestném. Dítě mladší 15 let není trestně odpovědné, mohou mu však být podle tohoto zákona soudem pro mládež uložena opatření potřebná k jeho nápravě. Činu jinak trestného se může dopustit též mladistvý (osoba starší 15 a mladší 18 let, která je trestně odpovědná), který v době spáchání činu nedosáhl takové rozumové a mravní vyspělosti, aby mohl rozpoznat protiprávnost činu nebo ovládnout své jednání.

(7) **Povinnost překazit a oznámit trestné činy uvedené v trestním zákoníku**

Přestože, jak bylo řečeno výše, šikana není sama o sobě definována jako trestný čin nebo přestupek, může svým charakterem naplňovat znaky protiprávního jednání na úrovni přestupku nebo trestného činu. Trestní zákoník zakládá v určitých případech povinnost některým činům zabránit a jiné zmíněným orgánům ohlásit. Smyslem ustanovení o trestnosti nepřekažení trestnému činu je zabránit spáchání některých závažných činů a tím chránit společnost před jejich důsledky.

S účinností od 1. 12. 2016 se rovněž níže popsaných trestných činů bude moci dopustit i sama škola jako právnická osoba, kdyby například úmyslně zatajovala, že u nich k uvedeným trestným činům dochází.

- **Povinnost překazit páchání nebo spáchání trestného činu** (§ 367 trestního zákoníku): kdo se dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestné činy v tomto ustanovení vyjmenované, má povinnost spáchání nebo dokončení takového činu překazit. Jestliže to neudělá

  a nebránily mu v tom okolnosti v tomto ustanovení vyjmenované, sám spáchal trestný čin nepřekažení trestného činu a vystavuje se tím trestnímu postihu. Překazit trestný čin lze i jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu. V případě šikany by se mohlo jednat například o následující trestné činy:

vraždy (§ 140), zabití (§ 141), těžkého ublížení na zdraví (§ 145), zbavení osobní svobody (§ 170), loupeže (§ 173), vydírání (§ 175), znásilnění (§ 185), pohlavního zneužití (§ 187), krádeže (§ 205).

- **Neoznámení trestného činu** (§ 368 trestního zákoníku): kdo se dozví, že jiný spáchal trestné činy v tomto ustanovení vyjmenované, je povinen to bez odkladu oznámit státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu. Jestliže to neudělá a nebránily mu v tom okolnosti v tomto ustanovení vyjmenované, sám spáchal trestný čin neoznámení trestného činu a vystavuje se tím trestnímu postihu.
V případě šikany by se mohlo jednat například o následující trestné činy: vraždy (§ 140), těžkého ublížení na zdraví (§ 145), zbavení osobní svobody (§ 170).

- V uvedených případech má každý povinnost vyjmenované jednání buď překazit, anebo o něm informovat státního zástupce nebo policejní orgán. V ostatních případech povinnost ze zákona sice nevznikla, ale to neznamená, že oznamovat nelze (nenásleduje sankce za neoznámení). Zároveň je však třeba mít na paměti, že úmyslně lživé obvinění jiného ze spáchání trestného činu může samo představovat trestný čin křivého obvinění (§ 345). Právnické osoby vykonávající činnost škol, jako poskytovatelé veřejné služby, by měly u každého protiprávního jednání spáchaného v jejich jurisdikci, které naplňuje znaky trestného činu, tyto skutečnosti oznamovat, a to zejména proto, že příjemci jejich služeb jsou žáci, které ve většině případů nemohou svá práva účinně vymáhat a jsou proto odkázáni na pomoc druhých.

(8) Při oznamování a zjišťování informací je zapotřebí mít na paměti **presumpci neviny**, tedy dokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu není vina vyslovena, nelze na toho, proti němuž se vede trestní řízení, hledět jako by byl vinen.

Vymezení odpovědnosti:

Ředitel školy, Mgr. Bc. Petr Vtípil:

• zajistí vzdělávání pracovníků v oblasti šikanování a prevence rizikového chování obecně

• zajistí, aby žáci i pedagogičtí pracovníci byli seznámeni s negativními důsledky šikanování

• zajistí doplňování školní knihovny o literaturu z oblasti násilného chování a prevence rizikového chování
• zajistí, aby ve školním řádu byla jasně stanovena pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení

Zástupce ředitele školy, Mgr. Bc. Jan Bejblík:
• zajistí v souladu s pracovním řádem pedagogických pracovníků dohled nad žáky v době vyučování i při školních akcích
• spolupracuje s členy SOS týmu a TU při řešení krizových situací

❖ **SOS tým**

❖ **Školní metodik prevence, Bc. Lenka Márová:**

- koordinuje plán proti šikanování, práci SOS týmu
- spolupracuje s TU a vedením školy při řešení krizových situací
- spolupracuje s okresním metodikem, Policií ČR, OSPOD
- podílí se na prevenci rizikového chování
- vždy na začátku školního roku seznámí s Krizovým plánem proti šikaně žáky a jejich zákonné zástupce, všechny zaměstnance našeho školského zařízení.

❖ **Výchovný poradce, Mgr. Bc. Jan Bejblík:**

- vede třídní učitele ke zdokonalování cílené práce se třídou
- pomáhá TU k efektivnímu vedení třídnických hodin a vedení skupin s cílem, aby k šikanování docházelo pouze v míře, která je z pozice učitelů neovlivnitelná anebo téměř nedocházelo
- podílí se na prevenci rizikového chování

❖ **Zástupce SPC, Mgr. Jaroslava Melezínková**

- pracuje s obětí šikany, s rodinami obětí a aktérů šikany
- práce s aktérem (agresorem) šikany
- práce se skupinou, ve které k šikaně docházelo
- metodické vedení jednotlivých členů týmu

- následná péče

Třídní učitelé:

- na začátku školního roku informují žáky i rodiče, na koho se obrátit při problémech - TU, ŠMP, výchovný poradce, vedení školy, linka důvěry (např. Linka bezpečí: 800 155 555 nebo 116 111 – bezplatně z celé ČR), pracovníci v PPP, orgány sociálně právní ochrany dítěte apod.
- prokazatelně seznámí na začátku roku žáky i rodiče s programem proti šikaně
- řeší okamžitě projevy sociálně patologického chování (ve spolupráci s výchovným poradcem a ŠMP, SPC)
- v průběhu školního roku na třídnických hodinách diskutují se žáky o slušném chování i pozitivních mezilidských vztazích

Všichni pedagogičtí pracovníci:

- rozvíjejí pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka
- vedou žáky k osvojení norem slušného chování
- řeší okamžitě projevy rizikového chování (ve spolupráci s výchovným poradcem, ŠMP a TU)
- jednají se žáky jako s partnery
- udržují ovzduší důvěry mezi žáky a pedagogy
- v kritických situacích dají jasně najevo, že špatné chování nelze tolerovat
- nesmí být lhostejní k projevům agresivity

Náprava patologického prostředí

Náprava šikanování probíhá koordinovaně pod záštitou školního preventivního týmu za spolupráce třídních učitelů, vedení školy, dalších pedagogických pracovníků, a to jak s rodinou oběti, tak s rodinou agresora.

Pro nápravu situace ve skupině pracuje SOS tým s celým třídním kolektivem, usiluje o vypořádání se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli.

Nadále budeme pracovat s obětí, agresorem (jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí). V případě potřeby zprostředkujeme péči s dalšími

institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR a dalšími odborníky – klinickými psychology, psychoterapeuty nebo psychiatry.

Aktivity školy v prevenci proti šikaně

- podporujeme solidaritu a toleranci,
- rozvíjíme pozitivní mezilidské vztahy,
- rozvíjíme jejich vzájemný respekt,
- klademe důraz na dodržování zásad slušného chování,
- zvyšujeme na právní odpovědnost a povědomí jedince,
- uplatňujeme pomoc a spolupráci mezi žáky,
- vytváříme podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit.

Dne 1. září 2026
Vypracovaly: Bc. Lenka Márová, Mgr. Jaroslava Melezínková
ředitel školy: Mgr. Bc. Petr Vtípil

B) Možné oblasti realizace MPP

V průběhu celého školního roku bude dbáno na plnění plánovaných výstupů a rozvoj klíčových kompetencí žáků. V hodinách budou využívány vhodné metody a formy výuky. Žáci budou mít v průběhu školního roku (za předpokladu dobré epidemické situace) možnost navštívit kulturní představení dle aktuální nabídky.

Klíčové vzdělávací oblasti jsou

- Jazyk a jazyková komunikace
- Informační a komunikační technologie
- Člověk a společnost
- Člověk a jeho svět
- Člověk a příroda
- Člověk a zdraví
- Člověk a svět práce
- Odborné činnosti
- Dítě a jeho tělo
- Dítě a jeho psychika
- Dítě a ten druhý
- Dítě a společnost
- Dítě a svět

Témata prevence rizikového chování jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

- Český jazyk
- Informatika
- Prvouka
- Vlastivěda
- Přírodověda
- Přírodopis
- Chemie
- Občanská výchova
- Výchova ke zdraví
- Řečově komunikativní dovednosti
- Člověk a jeho svět
- Řečová výchova
- Člověk a společnost
- Člověk a příroda
- Praktické činnosti
- Tělesná výchova
- Rodinná výchova

Znalostní předpoklady žáků

Znalostní předpoklady žáků pro školní vzdělávací program (je platný i pro žáky s IVP, které vycházejí z minimálních očekávaných výstupů).

Znalosti žáků vycházejí z očekávaných výstupů jednotlivých předmětů.

Metody a formy, jakými mohou být dílčí aktivity MPP realizovány

Zaměření programu pro žáky:

Mateřské školy

- zvyšování odolnosti vůči společensky nežádoucím jevům
- působení v oblasti prevence vkládat do pedagogické práce s citem a měly by se prolínat celým výchovně vzdělávacím procesem
- naplňování kompetencí podpory zdraví a zdravého životního stylu
- navozování atmosféry důvěry a vzájemného respektu mezi dětmi, rodiči a zaměstnanci školy
- navozování příznivého klimatu třídy
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče
- hlavní důraz je kladen na vytváření elementárních základů klíčových kompetencí, což v tomto věku představuje hlavně komunikaci s vrstevníky a dospělými, zvládat řešit problémy, umět se přizpůsobit a nebát se prosadit a uplatnit

Základní školy speciální

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování soc. – patologických problémů ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- široká nabídka volnočasových aktivit

- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod.
- Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd. jako v předchozích letech
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídní komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy
- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- nácvik řešení zátěžových situací
- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

Základní školy

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka soustředěnost na včasné diagnostikování sociálně patologických problémů ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči

- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd.
- vzájemné poznávání žáků
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem, přechod na druhý stupeň základní školy přináší řadu změn a z nich vyplývajících zátěžových situací – změna třídního učitele, střídání vyučujících v jednotlivých předmětech a příchod nových spolužáků, zvýšené nároky na objem a strukturu učiva.
- stanovení pravidel soužití třídní komunity
  formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy
- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- zvládání náročných fyzických duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- přehled životních rizik
- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy a podobně)

Praktické školy dvouleté

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry

- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování soc.-patologických problémů ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídní komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy
- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- zvládání náročných fyzických duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu,

- zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- přehled životních rizik
- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

Na základě ŠVP Speciální základní školy Skuteč,
vypracoval Mgr. Jan Bejblík
Dne 1. září 2026

ředitel školy: Mgr. Bc. Petr Vtípil

SPECIÁLNÍ ŠKOLA SKUTEČ

Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Skuteč
Rubešova 531, 539 73 Skuteč IČO: 72048905
tel: 469 350 116 www.spzs-skutec.cz

C) CO DĚLAT, KDYŽ … (rizikové chování ve školním prostředí)

- zpracováno dle **metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)**

❖ Návykové látky (NL) - drogy, alkohol, tabák, látky určené ke kouření, nikotinové sáčky, HHC

Prevence:

1. Problematika NL je zařazena do výuky, pravidelně probíhají Diskuse a besedy na toto téma.
2. Žákům je nabídnuta alternativa trávení volného času, apod.

Konzumace NL ve škole:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci NL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat za přítomnosti další osoby. O události se sepíše stručný záznam. Tento záznam založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
2. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli žákovi nehrozí nějaké nebezpečí. V případě, že je žák ohrožen na zdraví, zajistí škola nezbytnou pomoc a zavolá lékařskou službu první pomoci a Policii ČR, pokud ji nevolala již dříve.
3. O incidentu škola informuje zákonného zástupce. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyzve jeho zákonného zástupce, aby si žáka vyzvedl.

4. Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

5. V případě uživatelova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

6. Z konzumace NL ve škole je třeba vyvodit opatření stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je rizikový pouze sobě, distributor může ohrozit okolí. Distribuce je trestným činem, užívání NL je porušením školního řádu. Prokázané navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za rizikové a protiprávní jednání.

Distribuce NL ve škole:

1. Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci NL, jedná se o podezření ze spáchání trestného činu. Škola proto vyrozumí Policii ČR, zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností .

2. Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným níže.

Nález NL ve škole:

1. NL (omamná, psychotropní) nalezena v prostorách školy:

1.1. Pedagogický pracovník ihned uvědomí vedení školy (písemný zápis) a Policii ČR.

1.2. Za asistence další osoby vloží pracovník školy s použitím gumových rukavic látku do obálky, nadepíše datum, čas a místo nálezu. Uzavřenou obálku s přelepem opatřeným razítkem školy a podpisem uschová do školního trezoru. Zajištěná látka se následně předá Polici ČR.

2. NL (omamná, psychotropní) je zadržena u některého z žáků:

2.1. Pracovník o nálezu ihned uvědomí vedení školy, Polici ČR a zákonného zástupce žáka.

2.2. O nálezu je za přítomnosti ředitelky školy (popř. jejího zástupce) sepsán stručný záznam (datum, místo, čas nálezu, jméno žáka) spolu

s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena. Zápis tento žák podepíše. V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu.

2.3. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři.

3. Důvodné podezření, že některý z žáků má NL u sebe:

3.1. Pracovník bezodkladně vyrozumí Policie ČR, s ní zkonzultuje s ní další postup, a informuje zákonného zástupce žáka.

3.2. Žáka je nutné do příjezdu Policie ČR izolovat od ostatních žáků, ale zásadně pod dohledem.

❖ Netolismus (závislost na virtuálních drogách)

1. Kvalifikované pozorování pedagoga může poukázat na více typů rizikového chování. Unavenost, nervozita, náhlé změny v chování, zhoršení prospěchu atd., to vše může učiteli napovědět, že žák prochází nějakou změnou, která nemusí být v pořádku.

2. Učitel by měl dokázat vzbudit důvěru a nabídnout adekvátní pomoc. Tou může být především zprostředkování kontaktů na odborná zařízení a podpora žáka při řešení obtížných situací, které mu jeho rizikové chování přináší. Nutná je vždy spolupráce s kolegy, vedením a především zákonnými zástupci žáka.

❖ Rizikové chování v dopravě

1. Škola se věnuje prevenci v rámci výuky - dopravní výchova je součástí předmětů ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a Člověk a zdraví.

2. V oblasti rizikového chování v kontextu dopravy komunikuje pedagogický pracovník s rodiči dítěte a domlouvá případné akce orientované na zvýšení kompetencí dítěte v dopravním systému (ideálně dle informací od rodičů, v jakých dopravních situacích se jejich dítě pohybuje).

❖ Vandalismus

1. Podmínky zacházení se školním majetkem jsou součástí školního řádu.

2. Jakmile dojde k úmyslnému poškození majetku školy, popř. spolužáků, je pracovník školy povinen informovat vedení školy. O způsobené škodě se provede zápis.

3. U škod, které se dají nahradit tak, že je opraví sám žák (žákyně), preferuje škola tento způsob náhrady škody.

4. Jestliže žák (žákyně), který škodu způsobil, nejeví ochotu k její nápravě, případně je škoda takového rozsahu, že věc nelze svépomocně opravit, vyrozumí pracovník školy o tomto chování zákonné zástupce a dohodne s nimi způsob náhrady škody.

5. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu a ten, kdo ji způsobil, není ochotný škodu nahradit, vyrozumí škola Policii ČR a oznámí podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy.

6. Případy, kdy se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek, nahlásí škola situaci na OSPOD.

❖ Krádeže

1. Dojde-li ke krádeži, je nutné informovat vedení školy.

2. O krádeži a jejím šetření je nutné sepsat zápis.

3. Při odhalení krádeže se škola zabývá příčinami -některé jsou významně polehčující (dítě je ke krádeži donuceno někým jiným, z koho má strach); někdy se může jednat i o formu kompulzivního chování, kterou je nutné řešit v rámci odborné péče. Žákovi, který se dopustí krádeže na školní půdě, je umožněno pohovořit si o svém jednání s ředitelkou školy.

4. Po zjištění příčiny krádeže vyrozumí škola zákonného zástupce poškozeného žáka i zákonného zástupce žáka, který se krádeže dopustil.

5. V případě, kdy je škoda nikoliv nepatrná, nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není vlastními silami schopná domoci se nápravy, je nutné vše ohlásit Policii ČR. Vše se hlásí také tehdy, jestliže o to žádá poškozený (poškozená) nebo jejich zákonní zástupci.

6. V případech, kdy se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek, nahlásí škola situaci na OSPOD.

❖ Záškoláctví

1. Absenci žáků ve škole evidují třídní učitelé. Pokud je doklad potvrzující důvod nepřítomnosti žáka nevěrohodný, může se ředitel školy obrátit na zákonného zástupce nezletilého žáka s žádostí o vysvětlení nebo požádat o spolupráci příslušný správní orgán.
2. Absenci žáka omlouvá pedagog, nikoliv rodič, a to na základě písemné žádosti zákonného zástupce, vždy v souladu s pravidly školy o omlouvání absence.
3. O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti žáků informuje třídní učitel výchovného poradce, který tyto údaje vyhodnocuje.
4. Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru, na který je zákonný zástupce pozván doporučeným dopisem. Projedná důvod nepřítomnosti žáka, způsob omlouvání jeho nepřítomnosti, upozorní na povinnost stanovenou zákonem a seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. O pohovoru provede zápis, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem. Zákonný zástupce zápis podepíše a obdrží kopii. Odmítnutí či převzetí zápisu se do zápisu zaznamenává.
5. Pokud má žák víc než 10 neomluvených hodin, svolává ředitel školy školní výchovnou komisi. Podle závažnosti absence žáka se jí účastní: ředitel školy, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, zástupce orgánu sociálně-právní ochrany dětí, školní metodik prevence. O průběhu a závěrech jednání se provede zápis, který zúčastnění podepíší. Neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápise zaznamenávají. Každý účastník jednání obdrží kopii zápisu.
6. Pokud žák řádně neplní povinnou školní docházku, může mu být uloženo některé z výchovných opatření, o nich pojednává § 31 školského zákona. Výchovným opatřením v systému základního vzdělávání je speciálně věnována Vyhláška č. 48/2005 Sb., § 17. Pokud žák poruší povinnosti

stanovené školním řádem, lze mu podle závažnosti tohoto provinění uložit napomenutí třídního učitele, důtku třídního učitele nebo důtku ředitele. Pravidla pro jejich ukládání stanoví školní řád. (Tato opatření zpravidla předcházejí před snížením stupně z chování.) Třídní učitel oznamuje uložení důtky třídního učitele řediteli školy. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání na pedagogické radě. Uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody se neprodleně oznámí žákovi a jeho zákonnému zástupci. Zaznamenává se do dokumentace školy (do katalogových listů).

7. V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 hodin, zasílá škola oznámení o zanedbání školní docházky s náležitou dokumentací (např. kopii písemného pozvání zákonných zástupců žáka k návštěvě školy, kopii zápisu z pohovoru, písemné vyjádření výchovného poradce, kopii písemného pozvání zákonných zástupců žáka na výchovnou komisi, kopii zápisu o jednání výchovné komise atp.) orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu.

8. Čím dříve je záškoláctví odhaleno, tím lépe pro dítě. Při hledání příčin je nutné si udělat dostatek času pro analýzu případu, spojit se s rodiči, případně psychologem.

9. Je-li záškoláctví důsledkem neúnosné školní situace, je snahou školy navodit změnu, naplánovat dlouhodobá opatření, aby se situace neopakovala.

10. Rozmáhá-li se záškoláctví ve velkém a má-li pedagog podezření na hrozbu závislostí, je doporučeno spolupracovat s pedagogicko-psychologickou poradnou a centry.

11. Pedagog by se měl snažit v třídním kolektivu vyčíst, jaké postavení má problémový žák. Bojí-li se učitelům nebo rodičům svěřit, předat ho do péče psychologa.

❖ **Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus**

1. Zprostředkování demokratických hodnot, principů lidských práv a tolerance i upozorňování na negativa extrémistických postojů probíhá ve výuce mnoha předmětů po celou dobu školní docházky.

2. Pedagog musí okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky.

3. V případě zjištění hlouběji zakotvených uvedených postojů pedagog informuje zákonné zástupce a nabídne jim spolupráci.

4. Zákonné zástupce je nutné vyrozumět v případě opakovaných verbálních či vizuálních projevů s možným extremistickým podtextem či v případě odůvodněného podezření na účast žáka v konsistentní extremistické partě a v případě užití násilí s extremistickým, rasistickým xenofobním anebo antisemitským podtextem.

5. V případě podezření na promyšlenou a extremisticky, rasisticky, xenofobně nebo antisemitsky motivovanou činnost (např. opakované rasistické verbální výpady se závažnými dopady na psychiku terčů takových výpadů, apod.) a na takto motivované formy násilí informuje škola Policii ČR.

❖ Homofobie

1. V případě, kdy je zřejmé, že jsou ve skupině žáci, jejichž sexuální orientace je minoritní či je považována za diskutabilní, nebo že se v kolektivu vyskytují jedinci, kteří rádi prezentují svoje postoje nepřátelské lidem s menšinovou sexuální orientací, je nutné situaci sledovat a v případě potřeby se spojit s příslušnými odborníky.

2. Má-li pedagog důvody domnívat se, že některý ze žáků má problémy přímo se svou sexuální orientací či pohlavní identitou, respektive s homofobní šikanou, je jistě možné se studujícím promluvit, avšak eventuální řešení intrapsychických problémů či problémů ve vztazích s rodinou je vhodné přenechat spíše na odbornících. V žádném případě není dobré snažit se konzultovat domněnky týkající se sexuální orientace či pohlavní identity přímo s rodiči.

❖ Příslušnost k subkulturám

1. Samotná příslušnost k subkultuře ještě nic neznamená, nenese automaticky nebezpečí výskytu rizikového chování.

2. Pedagog by se měl snažit o dané subkultuře něco dovědět – pomůže mu to v komunikaci s daným jedincem.

3. Pedagog by se měl snažit akceptovat příslušnost žáka k subkultuře jako jeho vývojovou potřebu, nezesměšňovat jej, nekomentovat to, co lze z pohledu dospělého jedince považovat za nevhodné či směšné. Je-li to nutné, měl by pedagog kritizovat chování, nikoliv subkulturu.

- **Nová náboženská hnutí**

1. Pedagog by se měl snažit vždy poskytovat co nejobjektivnější informace, nevnucovat „správný“ pohled na věc a nechat zaznít i jiné názory – nejlépe v moderované diskusi.
2. Má-li pedagog podezření, že se v okolí objevil problém z této oblasti, měl by se vždy nejprve snažit získat co nejvíce informací a poté svou situaci zkonzultovat s vedením školy a s odborníky.
3. Pokud je rodina členem společenství se znaky sekty a není podezření na zanedbávání péče či jiný trestný čin vůči dítěti, není možné ze strany pedagoga ovlivnit zapojení dítěte do tohoto společenství.

- **Poruchy příjmu potravy (mentální anorexie, mentální bulimie)**

1. Pedagog předchází šikaně pro fyzický vzhled a výkon, upozorňuje na nebezpečí jednostranných nebo extrémních postojů ve výživě.
2. Pedagog zprostředkovává dítěti a rodině zpětnou vazbu o některých jídelních zvyklostech dítěte a může doporučit, popř. zprostředkovat, kontakt s psychologem nebo lékařem.
3. V případě, že dítě výrazněji hubne, či bylo opakovaně přistiženo, že zvrací, sebepoškozuje se, informuje pedagog zákonné zástupce, popř. pediatra.

- **Sebepoškozování**

1. Sebepoškozování se může týkat kterékoliv části těla, nejčastějším místem poškození však bývají ruce, zápěstí a stehna. Závažnost poškození může sahat od povrchových ran až po poranění vedoucí k trvalému znetvoření.
2. Pedagog by měl být vnímavý vůči projevům možného sebepoškozování – tj. nevysvětlené popáleniny, řezné rány, jizvy a jiné shluky stop na kůži; ročnímu období nepřiměřené oblečení (dlouhé rukávy a dlouhé

kalhoty v létě), potítka a jiné krytí zápěstí; vyhýbání se aktivitám, které vyžadují odhalení těla (plavání, tělocvična); netypické osobní věci (žiletky a jiné pomůcky použitelné k řezání či úderům)

3. V případě zjištění známek sebepoškozování je nutná spolupráce školy s rodinou a motivace dítěte i zákonných zástupců k návštěvě specialisty - krizové centrum, psychologická, či psychiatrická ambulance.

4. V případě aktuálního rizika závažného sebepoškození je možné odeslat dítě, eventuelně i proti vůli rodičů, do spádového psychiatrického zařízení.

5. Samotné sebepoškozování není trestný čin, ale navádění/nucení k sebepoškozování, sebevraždě nebo příčiny vyvolávající SP, jako je třeba sexuální zneužívání, týrání apod., jsou trestné činy, na něž se vztahuje oznamovací povinnost.

❖ Rizikové sexuální chování

1. Kapitoly týkající se sexuální výchovy jsou zařazeny úměrně věku dítěte do školního vzdělávacího programu.

2. Pokud si učitel všimne v chování dítěte čehokoliv, co mu přijde nápadné, zvláštní a vyvolává to v něm oprávněné obavy, popř. si s tím neví rady, chybějí mu informace a podobně, je namístě poradit se s odborníkem (pediatr, sexuolog, gynekolog, androlog či urolog).

❖ Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte – CAN

1. Pozoruje-li učitel signály ukazující na možné týrání (změny v chování, poruchy v pravidelných návycích, apatie, stranění se spolužáků, fyzické změny, modřiny, apod.) měl by se nejprve pokusit navázat s žákem osobní kontakt.

2. Pokud se nedaří navázat komunikaci s žákem, je možné doporučit žákovi, aby se obrátil na Linku bezpečí.

3. Škola by si měla pozvat zákonné zástupce žáka (ne v případě sexuálního zneužívání v rodině). V první fázi po rodiči chtít, aby pouze okomentoval to, jak si vysvětluje problémy, které učitel u dítěte vypozoroval. Může tak i zjistit, že skutečnou příčinou žákova neobvyklého chování je něco

jiného než domácí týrání. Učitel může také z chování rodiče nepřímo poznat, zda v rodině k týrání nedochází.

4. Při jakémkoliv podezření na týrání, či zanedbávání je nutné vše oznámit ředitelce školy a kontaktovat OSPOD a Policii ČR.

- **Šikana**

Viz: Minimální preventivní program pro školní rok 2015/2016 - příloha A) Program proti šikanování 2015/2016.

- **Kyberšikana**

1. Zjistí-li pracovník školy kyberšikanu, oznámí vše vedení školy.
2. Vedení školy zajistí odbornou pomoc (IT expert, PPP, policie,...). Na základě jejího doporučení zajistí pedagogický pracovník v rámci svých možností ochranu oběti.
3. Další postup je stejný jako u „klasické“ šikany.

- **Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí**

1. Oblast rizikového chování a prevence před jeho vznikem je v rámci školské legislativy vnímána v kontextu bezpečnosti a ochrany zdraví. Zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví (BOZP) při vzdělávání ve škole je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu a školního řádu.
2. Pracovníci školy vědí, jaká je jejich odpovědnost ve včasné identifikaci hrozící krizové situace, jaké mohou pozorovat příznaky, jak je mohou zjišťovat, a co v případě jejich identifikace mají dělat.
3. Žáci a rodiče jsou vedeni k postupům oznamování podezření na hrozící rizikovou situaci ve škole.
4. Škola by měla identifikovat žáky, kteří spadají do rizikové skupiny s násilnickými sklony. Zvažovat by se měly zejména následující faktory, které mohou posilovat násilné chování:
    - fascinace mediálním násilím, zbraněmi a výbušninami,

- snížená schopnost lítosti,
- hrubé chování k ostatním lidem i zvířatům,
- nedostatek pozitivních vztahů k dospělým a ke škole,
- onemocnění spojená s možnými ataky násilného a nekontrolovaného jednání.

5. S podobnými faktory je třeba počítat u všech dospělých osob z prostředí školy, i těch, které přicházejí z vnějšího prostředí, a současně je třeba zvažovat faktory spojené s radikálním chováním a extremismem.

6. Žáci a zaměstnanci jsou (úměrně věku) informováni o tom, jak se chovat v případě nečekaných krizových situací, případně při podezření na hrozící krizovou situaci, na koho se obrátit, kde je možnost úniku a případné ochrany před útočníkem/ky.

❖ **Domácí násilí**

Pokud se dítě samo svěří učiteli, měl by mu učitel projevit důvěru, nebagatelizovat jeho sdělení, neobviňovat jej ze lži a podpořit jej. Měl by jej informovat o tom, že se na domácí násilí (splní-li skutkovou podstatu trestného činu) vztahuje ohlašovací povinnost a on musí jednat v souladu s ní.

Není úlohou učitele domácí násilí „diagnostikovat“, ani intervenovat v rodině. Rolí učitele je zprostředkovat dítěti potřebné informace a přizvat k řešení situace odborníky, kteří se dané problematice systematicky věnují.

Pokud získá pracovník školy hodnověrným způsobem poznatky o tom, že někdo připravuje, páchá nebo již spáchal jednání, které lze posoudit jako týrání dítěte, má podle platných zákonů tzv. **oznamovací povinnost.** V případě zanedbání této povinnosti nastupuje pro tuto osobu trestní odpovědnost za nepřekažení nebo neoznámení trestného činu.

Každý, kdo přijde do kontaktu s dětmi v roli obětí násilí, má právo obrátit se na orgán sociálně právní ochrany dítěte a upozornit na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti, nebo na skutečnosti, že na dětech byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo je podezření ze spáchání takového činu; nebo jsou děti ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za

výchovu dítěte. **Jakmile se tedy kdokoli ve škole dozví o násilí páchaném na dítěti, pak by toto jeho oznámení orgánům činným v trestním řízení mělo být bezodkladné**. **Souběžně je povinností školy informovat také orgán sociálně-právní ochrany dětí.**

- **Hazardní hry**

V případě podezření, že se nezletilý žák věnuje hazardnímu hraní, by měl učitel (či lépe třídní učitel) v první řadě informovat rodiče žáka při osobním setkání. Podporu v této situaci mohou poskytnout pracovníci školního poradenského pracoviště (školní metodik prevence, výchovný poradce či školní psycholog).

Pokud rodiče odmítají spolupracovat s pracovníkem školy, je škola oprávněna vyrozumět obecní úřad, tedy sociálního pracovníka z orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD). V případě vážného či odůvodněného podezření zákon dokonce určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost OSPOD.

V případě nutnosti návazné intervence pro žáka či třídní kolektiv je možné se obrátit na oblastního metodika prevence z pedagogicko-psychologické poradny, který může poskytnout metodickou pomoc či školu případně osobně navštívit.

Pokud má učitel důvodné podezření, že byl v souvislosti s hazardním hraním spáchán trestný čin (krádež, podvod, ublížení na zdraví atp.), měl by o této situaci informovat ředitele školy a v koordinaci s pracovníky školního poradenského pracoviště zvolit vhodný postup vyšetření události. O tomto postupu by měl být vyhotoven písemný zápis. Škola má ze zákona povinnost se v případě spáchání trestného činu (či podezření na spáchání) obrátit na orgány činné v trestním řízení, tj. Policii ČR.

V případě, že se jedná o žáka (studenta) staršího 18 let, tedy plnoletého, i zde mají rodiče, kteří k němu mají vyživovací povinnost a se kterými žák (student) žije ve společné domácnosti, právo znát jeho prospěch a vše týkající se jeho studia.

Škola by i v tomto případě mohla rodiče o problému informovat. Pro zajištění větší právní jistoty a jasné dohody se žáky se dá záležitost plnoletosti vyřešit i tím, že dá škola všem těmto žákům předem podepsat prohlášení, že souhlasí, aby škola podávala jejich rodičům veškeré informace. V případě zjištění problému u zletilých je také namístě apelovat na řešení problému jimi samotnými a odkazovat je na specializované adiktologické služby a poradny.

- **Psychická krize, duševní onemocnění**

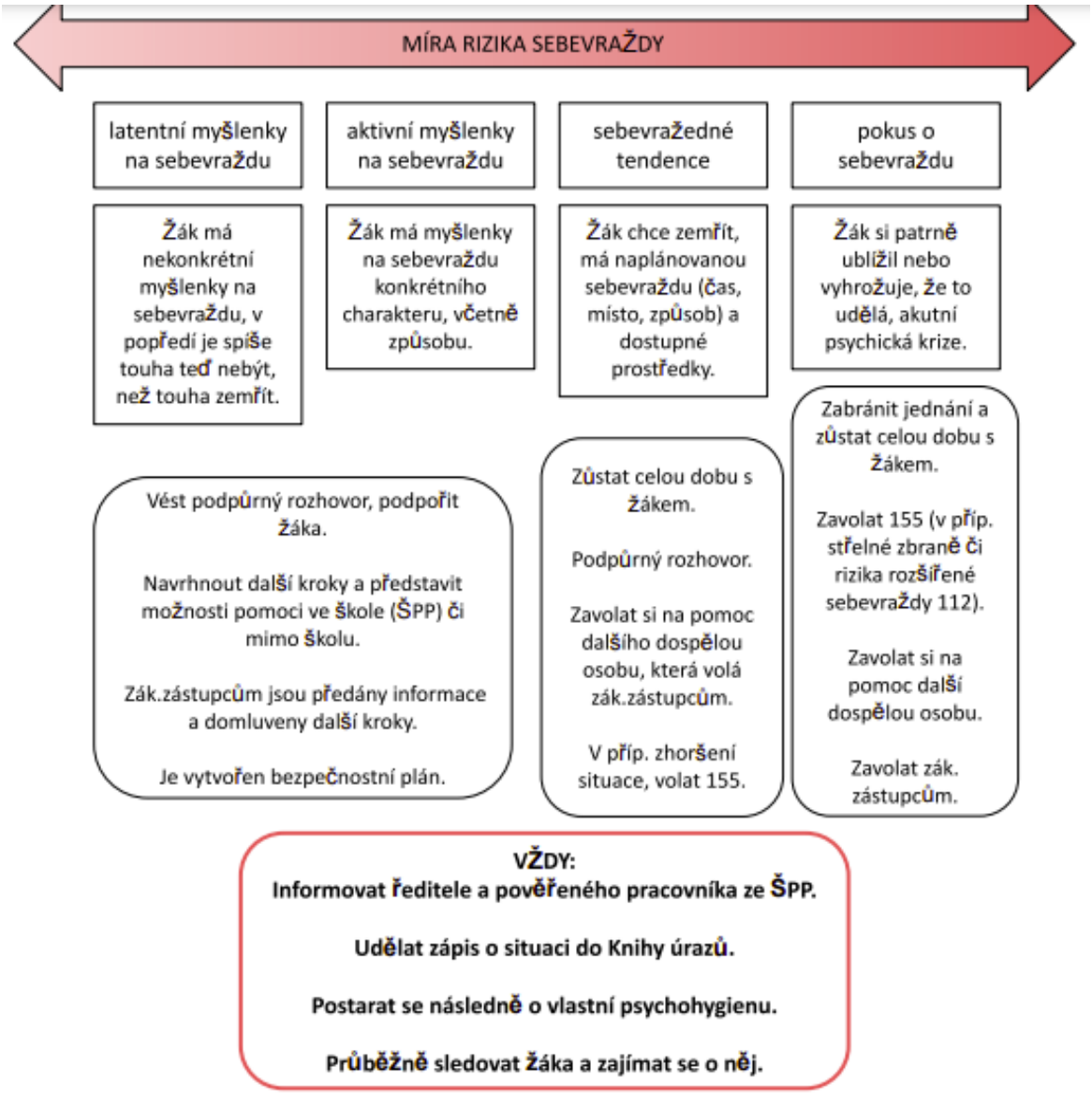
Pedagog, který zaznamená u žáka psychickou nepohodu, krizi či počínající duševní onemocnění by měl být schopen sám či za podpory někoho z kolegů (třídní učitel, školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný poradce) vést s žákem podpůrný rozhovor, jehož cílem má být, vedle poskytnuté podpory (“nejsi na to sám/sama”, “lze s tím něco dělat”) domluva s žákem na dalším postupu, kontaktování zákonných zástupců. Důvěrný vztah mezi učitelem a žákem (i jeho rodinou) může hrát významnou roli při celém procesu poskytování včasné intervence tak, aby byla co nejefektivnější. Pedagog by se měl s žákem domlouvat na dalších krocích. Zejména kontaktovat pomoc, komunikovat s rodiči (zákonnými zástupci) po domluvě s žákem, a tedy nejednat takzvaně „za jeho zády”. (V případě zletilého žáka postup s kontaktováním rodičů není nutný, pokud si to dotyčný nepřeje). Úkolem pedagoga není dané potíže diagnostikovat či léčit. Jeho role spočívá zejména ve zprostředkování kontaktu žáka s rodiči (či v podpoře k němu) a poté případně s příslušnými odborníky.

Rodičům pedagog v případě potřeby doporučí kontaktování odborného pracoviště – pedagogicko-psychologické poradny, psychologické nebo psychiatrické ambulance. Škola rodičům nabídne spolupráci. Pro žáka v psychické krizi či v době počínajícího duševního onemocnění je vedle poskytnutí včasné intervence zásadní také podpůrné a přijímající prostředí, které by měla škola spolu s rodinou a odbornými institucemi spoluvytvářet.

V případě odmítavého či nespolupracujícího postoje rodičů (kdy je důvodem např. strach ze stigmatizace rodiny) se může pedagog obrátit na psychologa spádové pedagogicko-psychologické poradny s žádostí o metodickou podporu pro práci s daným žákem, a to i proti vůli rodičů. Zároveň, pokud se jedná o ohrožení zdraví či života dítěte, je na místě kontaktovat OSPOD (Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí). I dítě má právo požádat OSPOD a také školu a školské zařízení o pomoc při ochraně života a svých práv a učinit tak může i bez vědomí rodičů

V případě bezprostředního ohrožení zdraví dítěte či jeho okolí je na místě volat rychlou záchrannou službu

❖ Sebevražedné chování

❖ Organizační informace pro případ ohrožení – krizový plán

1. V žákovských knížkách mají žáci uvedeny kontakty na ředitelku školy, třídního učitele, výchovného poradce, metodika prevence i e-mailovou schránku důvěry.

2. Telefonní kontakty na všechny pracovníky školy jsou k dispozici u ředitelky školy.

3. Kontaktní informace na rodinné příslušníky žáků ve třídě eviduje třídní učitel daného ročníku. U ředitelky školy jsou uvedeny kontakty na rodinné příslušníky všech žáků a zaměstnanců školy.

4. Po zajištění bezpečnosti žáků jsou rodiče o nastalé situaci vyrozuměni telefonicky.

5. Ve sborovně školy je zpřístupněn školní mobilní telefon, Kterým lze přivolat odbornou pomoc. V případě, že výuka probíhá mimo školní budovu, má pověřený vyučující povinnost mít u sebe mobilní telefon.

6. Přerušení (popř. zrušení) výuky v případě potřeby vyhlašuje ředitelka školy prostřednictvím mobilního telefonu nebo ústním oznámením pověřeného pracovníka. Pokud je ředitelka nepřítomna, připadá tato povinnost zástupci ředitelky, popř. pověřené osobě.

7. Vyžaduje-li situace varování a informování jednotlivých zaměstnanců, děje se tak mobilními telefony nebo ústním oznámením pověřeného pracovníka.

8. „Společné místo setkání“ pro učitelský sbor, žáky, rodiče je prostor před školní budovou, evakuační plán pro přesun větších skupin lidí na toto místo je uložen u ředitelky školy. Žáci i pracovníci školy jsou s ním seznámeni.

9. Odborníky na danou krizovou situaci (hasiči, lékař, Policie ČR, apod.) volá ihned, pokud to je možné, pracovník školy, který byl u vzniku krizové situace nejdříve. Není-li to možné, informuje odborníky ředitelka školy.

10. Zaměstnanci, kteří mají výcvik v poskytování první pomoci: Romana Bartošová, Mgr. Aleš Marboe.

11. V případě řešení krizových situací, při kterých nejsou žáci (zaměstnanci) v přímém ohrožení života, informuje zaměstnanec nejprve ředitelku školy, poté celou situaci společně konzultují s výchovným poradcem (Mgr. Jan Bejblík) a metodikem prevence (Lenka Márová).

12. Pracovník určený ředitelkou školy zajistí snadný vstup odborníka na místo krize (např. čeká u vchodových dveří do školy, apod.).

13. Pokud je nutné poskytnout informace médiím, činí tak ředitelka školy, popř. jím pověřený pracovník.

14. Zaměstnancům, žákům, jejich zákonným zástupcům je po odeznění krizové situace nabídnuta následná péče, která spočívá zejména

v předání kontaktů na příslušné odborníky (psycholog, subjekty poskytující krizovou intervenci, preventivní programy, apod.).

15. Po vyřešení krizové situace následuje vyhodnocení bezpečnostního a krizového plánu a jeho aktualizace na základě zkušenosti.

Dne 1. září 2026
ředitel školy: Mgr. Bc. Petr Vtípil

SPECIÁLNÍ ŠKOLA SKUTEČ

Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Skuteč
Rubešova 531, 539 73 Skuteč IČO: 72048905
tel: 469 350 116 www.spzs-skutec.cz

D) Prevence vzniku problémových situací u žáků s PAS

- zpracováno dle **metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 5217/2017-1)**

PAS, tedy **PORUCHA AUTISTICKÉHO SPEKTRA**, je jednou z nejzávažnějších poruch mentálního vývoje člověka. Jedná se o **pervazivní vývojovou poruchu** některých mozkových funkcí. Porucha vzniká na neurobiologickém podkladě. Důsledkem poruchy je, že osoba s PAS dobře nerozumí tomu, co slyší, vidí a prožívá. Duševní vývoj je díky tomu narušen především v oblasti **komunikace, sociální interakce a představivosti**. PAS doprovází **specifické vzorce chování**.

Rozlišujeme:

- F84.0 Dětský autismus
- F84.1 Atypický autismus
- F84. 2 Rettův syndrom
- F84. 3 Jiná dětská desintegrační porucha
- F84. 4 Hyperaktivní porucha sdružená s mentální retardací a stereotypními pohyby
- F84. 5 Aspergerův syndrom
- F84. 8 Jiné pervazivní vývojové poruchy
- F84. 9 Pervazivní vývojová porucha nespecifikovaná

Stupeň závažnosti poruch bývá různý, typická je také značná variabilita projevů. I v případě nejlehčích forem postižení zhoršují sociabilitu a ztěžují zařazení jedince do společnosti. Děti, žáky a studenty s PAS považujeme ve školské praxi za žáky s různou mírou speciálních vzdělávacích potřeb. Chování a jednání žáků s PAS ovlivňuje především odlišné vnímání, porozumění a sociální komunikaci. Chování a projevy jsou u každého žáka s PAS značně různorodé.

Intervenční programy

Intervence u žáků s PAS v naší škole probíhají ve třech hlavních liniích, které se navzájem prolínají a ovlivňují.

1) ADAPTIVNÍ INTERVENCE

Neřeší jen konkrétní problém, ale u každého dítěte s PAS je věnována pozornost nácvikům komunikace, sociálních, volnočasových, percepčních, vizuomotorických, sebeobslužných a pracovních dovedností.

Dodržujeme následující zásady:

- s žákem se seznámíme dříve, než začne navštěvovat naši třídu (dobré pro přípravu prostředí a podmínek),
- spolupracujeme se školským poradenským zařízením – diagnostika, metodické vedení, přiblížení speciálních vzdělávacích potřeb daného žáka, podpůrná opatření,
- volíme vhodný způsobu komunikace s žákem,
- volíme vhodný pracovní program – TEACH program, KBT, ...
- strukturalizace a vizualizace prostředí je nastavena již první den školního roku,
- při vedení žáka k vytvoření vztahu k učení úkoly přidáváme od minimálního množství, jaké daný den dokáže zvládnout až k optimálnímu množství – vždy dbáme na to, aby byl dané množství schopen zvládnout, a zároveň vždy vedeme žáka k tomu, aby dané úkoly splnil,
- při vedení žáka jsme trpěliví, ale důslední,
- respektujeme individualitu žáka a jeho zvláštnosti v projevu

chování a vnímání, protože dítě s PAS jedná odlišným způsobem než ostatní žáci,

- u žáků s PAS je zvlášť důležité, aby naše mimika vždy odpovídala našemu sdělení,
- nikdy na žáka s PAS nezvyšujeme hlas, protože tím by došlo ke „komunikačnímu patu“,
- vhodně pracujeme s kolektivem třídy žáka s PAS.

Při zvýšeném motorickém neklidu lze umožnit žákovi s PAS manipulaci s předmětem, nebo realizovat činnost, která neruší ostatní a žákovi umožňuje soustředění, jako je např. mačkací míček, provázek, gumička. Je dobré podporovat také aktivity, které žákovi s PAS umožní střídání pohybu v hodině, jako je např. rozdávání papírů a sbírání sešitů. Pro zlepšení kvality pozornosti je důležité pravidelné a vyvážené střídání odpočinku a činnosti.

Zvláštní zřetel věnujeme spolupráci s rodinou:

Spolupráce s rodinou je vždy otázkou získání důvěry ve školu ze strany rodiny. Rodič je klientem naší školy, je zodpovědný za své dítě, nejlépe jej zná, proto má také rozhodující slovo při vzdělávání dítěte. Naší prioritou je umožnit dětem s PAS maximální rozvoj jejich schopností a dovedností. Jsme přesvědčeni o tom, že výuka má být startovní čárou k získání tolerance k novému kolektivu, k navazování mezilidských vztahů, k osvojování správných pracovních návyků a dovedností, k větší představě a porozumění situacím, se kterými se naše děti a žáci každý den setkávají.

2) PREVENTIVNÍ STRATEGIE

Základním krokem prevence je nutnost přizpůsobit prostředí žákovi tak, aby vyhovovalo jeho kognitivnímu stylu. Cílem je dovést žáka k přijímání a zpracování nových informací a snižování pravděpodobnosti problémového chování.

Dodržujeme následující zásady:

- jednáme předvídatelně, plánujeme, žáka s PAS nevystavujeme nečekaným situacím,
- ptáme se jasně,
- dáváme najevo pochopení,

- omezujeme smyslové podněty, které jsou pro žáka s PAS nelibé,
- respektujeme, že žák s PAS myslí v konkrétních pojmech a naše pokyny chápe doslovně, proto správně formulujeme naše pokyny,
- naše komunikace je pro žáka s PAS čitelná – jednoduchá jasná sdělení, přiměřený tón hlasu, odpovídající mimika,
- využíváme vizualizaci a strukturalizaci,
- využíváme vhodnou motivaci a odměnu,
- věnujeme dostatek času osvojování sociálně komunikačních pravidel,
- věnujeme dostatek času a vyšší míru pomoci v některých situacích, které vyžadují praktický úsudek,
- žákovi s PAS dáváme možnost odpočinku a relaxace,
- jsme trpěliví, empatičtí, důslední,
- víme, co žáka s PAS vede k afektu, proto mu podmínky práce „šijeme na míru“ – individuální přístup je na prvním místě,
- vedeme žáka s PAS k důvěře v nás – jsme tu, abychom mu pomohli, když cítí, že situace, ve které se nachází, je pro něj nekomfortní,
- spolupracujeme s rodinou žáka s PAS, podporujeme jejich účast, respektujeme jejich úlohu, jsme partnery ve výchově a vzdělávání.

3) NÁSLEDNÁ INTERVENCE

Důležitá je při a po výskytu problémového chování a používá se vždy ve spojení s preventivní a adaptivní intervencí. Cílem je odstranění agresivity, sebepoškozování, senzomotorické hypersenzitivity, afektivních záchvatů, či extrémního odmítání sociálního kontaktu.

Agresivní chování u dětí s PAS vzniká nejčastěji jako odpověď na nějaký nepříjemný podnět, jako výraz úzkosti nebo jako důsledek frustrace z nemožnosti komunikovat sokolím. Dítě s PAS se také někdy dožaduje metodou agrese dosažení svého cíle. Bývá velmi složité zjistit, proč se dítě chová agresivně. Ve škole volíme tzv. behaviorální terapii. Ta vychází z předpokladu, že „lidské chování není náhodným řetězcem událostí, které by na sebe ničím nenavazovaly. Problémová i neproblémová

chování se nevyskytují náhodně. Behaviorální terapie vychází z teorie učení a předpokládá, že určité chování je spouštěno faktory, které mu předcházejí a udržováno faktory, které po něm následují. Vlastní terapie problémového chování spočívá ve změně patřičných spouštěčů tak, aby se problémové chování nemohlo vyskytnout a změně následků tak, aby problémové chování přestalo být funkční".

V prostředí školy se snažíme předcházet vzniku problémového chování a krizových situací u žáků s PAS. Vhodné postupy práce s žákem v rámci vzdělávání i v rámci mimoškolních aktivit (v rámci školy) jsou popsány v individuálním vzdělávacím plánu. Informace o vhodných postupech práce se žákem s PAS jsou v doporučení ŠPZ uvedeny obvykle v „Závěrech podstatných pro vzdělávání žáka a jeho pobyt ve škole“ a dále jsou podrobněji rozepsány v části „Podpůrná opatření jiného druhu“. Krizové situace u žáků s PAS jsou obvykle důsledkem podcenění některých specifik v jejich chování, např. neporozumění právě probíhající situaci, pocit nepochopení nebo naopak potřeba zvýšené pozornosti.

Pokud dojde u žáka s PAS k afektu, dodržujeme následující zásady:

- je-li to možné, odstraníme „spouštěč“, nebo žáka odvedeme mimo dosah „spouštěče“,
- žáka s PAS uklidníme způsobem, který jsme vysledovali, že mu vyhovuje (klidný tón řeči, oblíbený předmět, odpočinek v relaxační místnosti,...),
- žáka s PAS odvedeme do relaxační místnosti, spolužáky tak nevystavujeme stresové situaci, kterou představuje afekt u spolužáka,
- snažíme se u žáka s PAS odvést pozornost nabídnutím zástupné činnosti,
- pokud u žáka s PAS dojde k agresi v takové míře, že dojde k sebepoškozování či ubližování druhé osobě, jíž už nelze zabránit výše uvedenými způsoby, škola přivolá zdravotní pomoc – linka 155,
- při nevhodném autostimulačním chování žáka s PAS použijeme metodu přerušení chování, jež slouží k zastavení sebestimulačních praktik už v samém začátku. Sebestimulační chování jsou „různé

opakující se motorické manýry jako grimasování, třepetání a mávání rukama, pozorování rukou, kolébání, pohupování, otáčení tělem, chůze po špičkách, verbální projevy a podobně. Provádí-li dítě tyto činnosti opakovaně, přináší mu uspokojivé smyslové podněty“. Pokud chceme přerušit takové chování, většinou stačí jemný, co nejméně agresivní dotek. Například bude-li dítě poklepávat rukama, položíme své ruce jemně na jeho. Abychom po přerušení nevhodného chování zabránili okamžitému návratu sebestimulačního nebo jiného problémového chování, musíme nevhodné chování nahradit chováním vhodným. Tuto metodu bychom měli kombinovat s metodou přesměrování pozornosti.

- při přesměrování pozornosti zadáme dítěti takový úkol, kde se nevhodné chování nevyskytuje. Nejlépe se osvědčuje, jestliže nová vybraná aktivita vylučuje problémové chování, kterého se chceme zbavit. Jestliže dítě plácá rukama, měli bychom jeho ruce zaměstnat jinak,
- smyslová extinkce - tuto metodu využíváme v těch případech, kdy chceme snížit či vyloučit úplně smyslovou stimulaci, kterou přináší určité chování. Používá se také pokud chceme dítě ochránit před sebezraňováním. Tahá-li se dítě za uši a nebyla zjištěna ušní infekce, zkusíme např. dát dítěti na uši sluchátka s hudbou. Má-li dítě rádo hudbu, mohla by mu sluchátka poskytnout vhodnější a bezpečnější zážitek,
- pokud chceme zmírnit nežádoucí projevy chování, které žák s PAS používá k vynucování si něčeho, používáme metodu vyhasínání. To znamená, že určité chování ignorujeme. Nijak neposilujeme u dítěte chování, které je problémové. Ignorování chování, ale neznamená, že budeme dítě ignorovat úplně, snažíme se ignorovat jen určité chování.

Dne 1. září 2026

ředitel školy: Mgr. Bc. Petr Vtípil